

Ліна Костакова
ст. викладач, ДонНУЕТ
імені Михайла Туган-Барановського, м. Кривий Ріг
kostakova@donnuet.edu.ua

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

ECONOMIC SECURITY OF THE ENTERPRISE IN THE CONTEXT OF ANTI- CRISIS MANAGEMENT OF THE ENTERPRISE

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЯ В КОНТЕКСТЕ АНТИКРИЗИСНОГО УПРАВЛЕНИЯ ПРЕДПРИЯТИЕМ

Анотація. Антикризове управління на підприємстві виступає важливим механізмом в умовах глобалізації кризових процесів, а також прийняття управлінських рішень за наявності обмеженого числа ресурсів. Уміння швидко пристосовуватися до істотних і різких економічних змін, здатність ефективно розподіляти фінансові ресурси, спроможність виявляти місця локалізації кризи та вчасно запобігати подальшому її розповсюдженню, а також наявність певного комплексного антикризового інструментарію, дозволять забезпечити належного рівня економічну безпеку підприємству.

Abstract. Anti-crisis management at the enterprise is an important mechanism in the context of globalization of crisis processes, as well as management decisions in the presence of a limited number of resources. The ability to quickly adapt to significant and abrupt economic changes, the ability to effectively allocate financial resources, the ability to identify the location of the crisis and prevent its further spread, as well as the availability of certain comprehensive anti-crisis tools, will ensure the appropriate level of economic security.

Аннотация. Антикризисное управление на предприятии выступает важным механизмом в условиях глобализации кризисных процессов, а также принятия управленческих решений при наличии ограниченного числа ресурсов. Умение быстро адаптироваться к существенным и резким экономическим изменениям, способность эффективно распределять финансовые ресурсы, способность выявлять места локализации кризиса и вовремя предотвращать дальнейшее ее распространение, а также наличие определенного комплексного антикризисного инструментария, позволят обеспечить должного уровня экономической безопасности предприятию.

Наслідки економічної кризи, з якою зіткнулися більшість країн світу в останні роки, в Україні перенасичуються недостатнім рівнем розвитку ринкових відносин, внаслідок чого українські підприємства є більш схильними до кризових явищ. Діагностуючи економічний розвиток нашої країни, можна побачити, що з кожним роком все більше підприємств стають схильними до кризових процесів, тому особливої актуальності набуває проблема визначення і впровадження ефективного механізму управління суб'єктом господарювання, здатного забезпечити достатній рівень економічної безпеки в умовах кризи.

Пошук шляхів, що забезпечують ефективне функціонування господарюючих суб'єктів у кризовій ситуації, в науковій літературі отримав назву «антикризове управління підприємством». Зовнішні й внутрішні фактори, що направлені на дестабілізацію усіх видів діяльності підприємства, спроможні зрушити з місця кризовий плин, який поширюється на весь виробничий та організаційний процеси. В таких ситуаціях можна спостерігати, чи здатне підприємство впоратися із труднощами, що виникли, маючи у своєму потенціалі дієву комплексну програму по виходу із кризового стану, чи ні.

Науковці вважають, що неефективність управління економічною безпекою викликає значні витрати і є досить розповсюдженим явищем [1, 2]. Таким чином, забезпечення економічної безпеки слід розглядати через призму антикризового управління підприємством, оскільки даний вид управлінської діяльності в спромозі не тільки виявляти, а й попереджати настання кризових станів на підприємстві.

Систематизація трактувань авторів щодо визначення антикризового управління та економічної безпеки підприємства надала можливість встановити між ними тісний зв'язок. Тож, слід вважати, що антикризове управління є тим базисом, який забезпечує належний рівень економічної безпеки підприємства, оскільки його метою є нейтралізація кризових явищ, прогнозування та попередження його неплатоспроможності, стабілізація фінансово-господарської діяльності під впливом несприятливих чинників зовнішнього та внутрішнього середовища, а ефективне регулювання механізму формування та використання прибутку, сприятиме зростанню власних фінансових ресурсів, забезпечуючи його фінансову стійкість, а отже і економічну безпеку.

На рис. 1 візуалізовано процес антикризового управління підприємством, що забезпечує його економічну безпеку в частині фінансової складової, яка на думку багатьох науковців є основоположною у загальній структурі економічної безпеки.

Тож, компоненти процесу антикризового управління є чинниками фінансової складової економічної безпеки підприємства.

Для досягнення позитивного результату у розв'язанні існуючих на підприємстві проблем, системою антикризового управління застосовується відповідний функціональний інструментарій. На рис. 2 представлені функції антикризового управління з поділом їх на універсальні та специфічні [3].

Таким чином, підсумовуючи дослідження теоретичної сутності антикризового управління підприємства, можна зазначити, що його метою є діагностика внутрішніх і зовнішніх факторів середовища підприємства, створення ефективної антикризової програми з орієнтиром на забезпечення економічної безпеки. Застосування на практиці методів і засобів з мінімізації кризових процесів, а також стабілізації виробничого і економічного середовища, залежить в першу чергу від причин виникнення кризи.

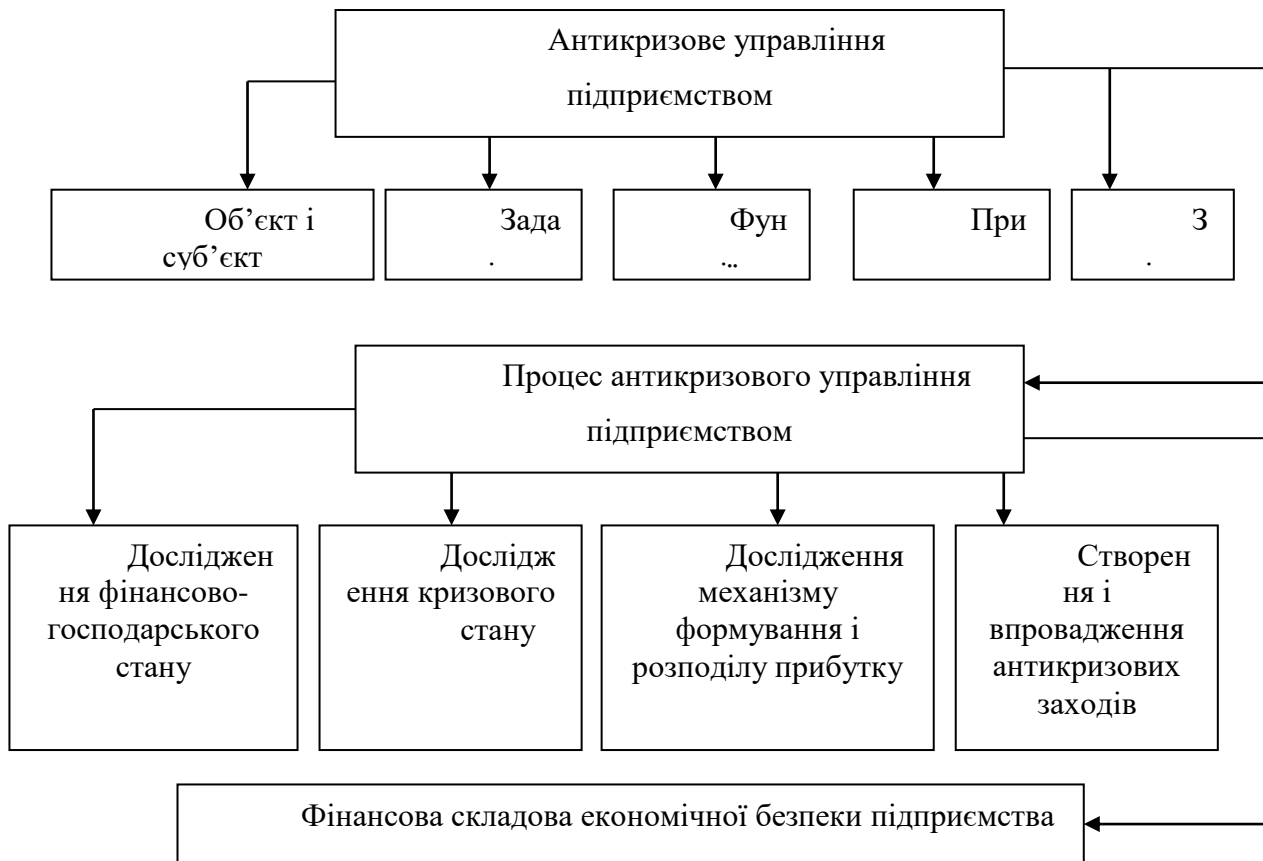

Рис. 1. Фінансова складова економічної безпеки підприємства у контурі антикризового управління підприємством [складено автором на основі [4]]

Рис. 2. Функції антикризового управління підприємства
[складено авторами на основі [5]]

Тож, антикризове управління на підприємстві виступає важливим механізмом в умовах глобалізації кризових процесів, а також прийнятті управлінських рішень за наявності обмеженого числа ресурсів. Уміння швидко пристосовуватися до істотних і різких економічних змін, здатність ефективно розподіляти фінансові ресурси, спроможність виявляти місця локалізації кризи та вчасно запобігати подальшому її розповсюдженню, а також наявність певного комплексного антикризового інструментарію, дозволять забезпечити належного рівня економічну безпеку підприємству.

Література

1. Яременко О.Ф. Механізм управління економічною безпекою машинобудівного підприємства: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)», Хмельницький, 2009. 20 с.
2. Пілова Д.П. Формування та оцінка економічної безпеки гірничо-збагачувальних підприємств : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), Кривий Ріг, 2007. 20 с.
3. Бланк І. А. Антикризове фінансове управління підприємством : навч. посіб. / К. : Ніка-Центр, Ельга, 2006. 672 с.
4. Лігоненко Л. О. Антикризове управління підприємством : підручник / Київ : КНТЕУ, 2013. 824 с.
5. Чернявський А. Д. Антикризове управління підприємством : навч. посіб. / К. : Міжрег. акад. управл. перс., 2006. 256 с.
6. Терещенко О. О. Антикризове фінансове управління на підприємстві : навч. посіб. / К. : КНТЕУ, 2006. 560 с.
7. Козаченко А.В., Пономарев В.П., Ляшенко А.Н. Экономическая безопасность предприятия : сущность и механизм обеспечения : монография / за ред. Козаченко А.В.К. : Либра, 2003.